TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2025. gada 1. augustā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – LES 19. panta 1. punkts – Dalībvalstu pienākums noteikt vajadzīgos tiesību aizsardzības līdzekļus, lai jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības, nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants – Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību – Iespēja vērsties šķīrējtiesā – Strīda izšķiršana šķīrējtiesā starp privātpersonām –Strīda izšķiršana šķīrējtiesā bez pušu vienošanās – Starptautiskas sporta federācijas struktūras lēmums, ar kuru noteikts sods – Sporta šķīrējtiesas (*CAS*) nolēmums, kas apstiprināts ar trešās valsts tiesas nolēmumu – Tiesību aizsardzības līdzeklis pret šķīrējtiesas nolēmumu – Valsts tiesiskais regulējums, ar kuru šim šķīrējtiesas nolēmumam attiecībā uz pusēm noteikts *res judicata* spēks un attiecībā uz trešām personām noteikts pierādījuma spēks – Tādu valsts tiesu pilnvaras un pienākumi, kurās izdarīta atsauce uz minētās šķīrējtiesas nolēmumu – Šāda šķīrējtiesas nolēmuma saderības ar principiem un tiesību normām, kas attiecas uz Savienības sabiedrisko kārtību, efektīva pārbaude

Lietā C-600/23

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa, Beļģija) iesniegusi ar 2023. gada 8. septembra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2023. gada 2. oktobrī, tiesvedībā

Royal Football Club Seraing SA

pret

Fédération internationale de football association (FIFA),

Union des associations européennes de football (UEFA),

Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA),

piedaloties

Doyen Sports Investment Ltd,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], K. Likurgs [*C. Lycourgos*], I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], L. Arasteja Saūna [*L. Arastey Sahún*], S. Rodins [*S. Rodin*], A. Kumins [*A. Kumin*], N. Jēskinens [*N. Jääskinen*] un D. Gracijs [

* Tiesvedības valoda – franču.

D. Gratsias], tiesneši J. Regans [*E. Regan*], I. Ziemele, J. Pasers [*J. Passer*] (referents) un Z. Čehi [*Z. Csehi*],

ģenerāladvokāte: T. Čapeta [*T. Ćapeta*],

sekretārs: Č. Di Bella [*C. Di Bella*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2024. gada 1. oktobra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– *Royal Football Club Seraing SA* vārdā – *J.-L. Dupont*, *M. Hissel* un *F. Stockart*, advokāti, *F. Irurzun*, *abogado*, un *M. Orth*, *Rechtsanwalt*,

– *Fédération internationale de football association (FIFA)* vārdā – *A. Laes*, advokāts, un *D. Van Liedekerke*, *advocaat*,

– *Union des associations européennes de football* (*UEFA*) vārdā – *P. González-Espejo García*, *abogado*, *B. Keane*, *D. Slater* un *D. Waelbroeck*, advokāti,

– *Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA)* vārdā – *N. Cariat* un *A. Stévenart*, advokāti, un *E. Matthys*, *advocaat*,

– *Doyen Sports Investment Ltd* vārdā – *M. Hissel*, advokāts,

– Beļģijas valdības vārdā – *M. Jacobs*, *L. Jans*, *C. Pochet* un *M. Van Regemorter*, pārstāves, kurām palīdz *Y. Herinckx*, advokāts,

– Vācijas valdības vārdā – *J. Möller* un *A. Hoesch*, pārstāvji,

– Grieķijas valdības vārdā – *K. Boskovits*, pārstāvis,

– Francijas valdības vārdā – *B. Fodda*, *J.-B. Merlin*, *M. Raux* un *B. Travard*, pārstāvji,

– Lietuvas valdības vārdā – *S. Grigonis* un *V. Kazlauskaitė-Švenčionienė*, pārstāvji,

– Nīderlandes valdības vārdā – *M. H. S. Gijzen*, pārstāve,

– Eiropas Komisijas vārdā – *F. Erlbacher*, *T. Maxian Rusche*, *S. Noë* un *F. Ronkes Agerbeek*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2025. gada 16. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LES 19. panta 1. punktu kopsakarā ar LESD 267. pantu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 47. pantu.

2 Šis lūgums iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Royal Football Club Seraing SA* (turpmāk tekstā – "*RFC Seraing*"), no vienas puses, un *Fédération internationale de football association (FIFA)* (Starptautiskā Futbola federācija (*FIFA*)), *Union des associations européennes de football (UEFA)* (Eiropas Futbola asociāciju savienība (*UEFA*)) un *Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA)* (Beļģijas Karaliskā futbola klubu apvienība (*URBSFA*), no otras puses, par prasību par spēkā neesamības atzīšanu, kā arī prasību izdot rīkojumus un piespriest atlīdzināt kaitējumu, ko *RFC Seraing* uzskata, ka tas esot cietis tādēļ, ka šīs trīs apvienības esot īstenojušas noteikumus, kuri būtu jāuzskata par spēkā neesošiem, jo ar tiem esot pārkāptas Savienības tiesības.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā noteikts:

"Dalībvalstis nodrošina tiesību aizsardzības līdzekļus, kas ir pietiekami efektīvi tiesiskās aizsardzības nodrošināšanai jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības."

4 LESD 267. pantā paredzēts:

"Eiropas Savienības Tiesas kompetencē ir sniegt prejudiciālus nolēmumus par:

a) Līgumu interpretāciju,

b) [Eiropas] Savienības iestāžu vai struktūru tiesību aktu spēkā esamību un interpretāciju.

Ja šādu jautājumu ierosina kādas dalībvalsts tiesā, šī tiesa, ja tā uzskata, ka ir vajadzīgs Tiesas lēmums par šo jautājumu, lai šī tiesa varētu sniegt spriedumu, var lūgt, lai Tiesa sniedz nolēmumu par šo jautājumu.

[..]"

5 Hartas 47. pants "Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu" formulēts šādi:

"Ikvienai personai, kuras tiesības un brīvības, kas garantētas Savienības tiesībās, tikušas pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, ievērojot nosacījumus, kuri paredzēti šajā pantā.

Ikvienai personai ir tiesības uz taisnīgu, atklātu un laikus veiktu lietas izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā, tiesību aktos noteiktā tiesā. Ikvienai personai ir iespējas saņemt konsultāciju, aizstāvību un pārstāvību.

[..]"

Beļģijas tiesības

Tiesu kodekss

6 2018. gada 21. decembra *code judiciaire* (Tiesu kodekss), kurā grozījumi izdarīti ar *loi portant dispositions diverses en matière de justice* (Likums par dažādiem noteikumiem tieslietu jomā; 2018. gada 31. decembra *Moniteur belge*, 106560. lpp.) (turpmāk tekstā – "Tiesu kodekss"), ir ietverta pirmā daļa "Vispārējie principi". Tajā iekļauta III nodaļa "Nolēmumi un spriedumi", kurā ietilpst šī kodeksa 19. panta pirmā daļa, kurā noteikts:

"Spriedums ir galīgs, ciktāl ir izsmelti visi tiesību aizsardzības līdzekļi saistībā ar strīdīgo jautājumu, izņemot likumā paredzētās pārsūdzības."

7 Minētajā pirmajā daļā ir ietverta IV nodaļa "Par *res judicata*". Tajā iekļauts minētā kodeksa 23.–28. pants, kuros paredzēts:

"23. pants

Res judicata spēks ir tikai attiecībā uz to, kas ir nolēmuma priekšmets. Prasījumam jābūt tam pašam; prasībai jābūt balstītai uz to pašu iemeslu, neatkarīgi no norādītā tiesiskā pamata; prasībai jābūt starp tām pašām pusēm un to šīm pusēm jābūt cēlušām vienai pret otru tajā pašā statusā. Tomēr *res judicata* spēks neattiecas uz prasību, kas balstīta uz to pašu iemeslu, bet kuru tiesa nevarēja izskatīt, ņemot vērā juridisko pamatu, uz kuru tā balstīta.

24. pants

Ikvienam galīgam lēmumam, tiklīdz tas ir pasludināts, piemīt *res judicata* spēks.

25. pants

Res judicata spēks ir šķērslis atkārtotai prasības celšanai.

26. pants

Res judicata spēks turpinās tik ilgi, kamēr nolēmums nav atcelts.

27. pants

Uz iebildi par *res judicata* katrā ziņā var atsaukties tiesā, kas prasību izskata pēc būtības.

Tiesa to nevar izvirzīt pēc savas ierosmes.

28. pants

Ikviens nolēmums kļūst galīgs, tiklīdz par to vairs nevar iesniegt pārsūdzību vai apelācijas sūdzību, ievērojot likumā paredzētos izņēmumus un neskarot ārkārtas tiesību aizsardzības līdzekļu iedarbību."

8 Tiesu kodeksā ir ietverta arī sestā daļa "Šķīrējtiesa". Tās VI nodaļā "Šķīrējtiesas nolēmums un tiesvedības izbeigšana" ir iekļauts šī kodeksa 1713. pants, kurā tostarp ietvertas šādas normas:

"§1. Šķīrējtiesa lemj ar galīgu spriedumu vai pirms sprieduma taisīšanas ar vienu vai vairākiem nolēmumiem.

[..]

§9. [Šķīrējtiesas] nolēmumam pušu attiecībās ir tāds pats spēks kā tiesas nolēmumam.

9 Minētās sestās daļas VIII nodaļā "Šķīrējtiesas nolēmumu atzīšana un izpilde" tostarp ietverts Tiesu kodeksa 1719.–1721. pants, kuri formulēti šādi:

"1719. pants

§1. Beļģijā vai ārvalstīs pieņemta šķīrējtiesas nolēmuma izpildi var panākt tikai pēc tam, kad pirmās instances tiesa pilnībā vai daļēji izdarījusi atzīmi par izpildāmību saskaņā ar 1720. pantā paredzēto procedūru.

§2. Pirmās instances tiesa attiecībā uz [šķīrējtiesas] nolēmumu var izdarīt atzīmi par izpildāmību tikai tad, ja nolēmumu vairs nevar pārsūdzēt šķīrējtiesā vai ja šķīrējtiesa, neraugoties uz apelācijas sūdzību, noteikusi tā provizorisku izpildi.

1720. pants

§1. Pirmās instances tiesai ir kompetence izskatīt prasību par Beļģijā vai ārvalstīs pieņemta šķīrējtiesas nolēmuma atzīšanu un izpildi.

[..]

§2. Ja [šķīrējtiesas] nolēmums pieņemts ārvalstīs, tiesa, kurai ir teritoriālā jurisdikcija, ir pirmās instances tiesa, kas atrodas tās apelācijas tiesas mītnesvietā, kuras teritoriālajā jurisdikcijā ir tās personas domicils, attiecībā uz ko ir prasīts pasludināt izpildāmību, un, ja domicila nav, pastāvīgā dzīvesvieta vai attiecīgā gadījumā – juridiskā adrese, vai, ja tādas nav, vieta, kurā iedibināts tās uzņēmums vai filiāle. [..]

[..]

§5. [Šķīrējtiesas] nolēmumu var atzīt vai pasludināt par izpildāmu tikai tad, ja tas nav pretrunā 1721. panta nosacījumiem.

1721. pants

§1. Pirmās instances tiesa var atteikt šķīrējtiesas nolēmuma atzīšanu un izpildāmības pasludināšanu, neraugoties uz to, kurā valstī tas ir pieņemts, tikai šādos gadījumos:

[..]

b) ja pirmās instances tiesa konstatē:

[..]

ii) ka [šķīrējtiesas] nolēmuma atzīšana vai izpilde būtu pretrunā sabiedriskajai kārtībai.

[..]"

Likums par Starptautisko privāttiesību kodeksu

10 2004. gada 16. jūlija *loi portant le Code de droit international privé* (Likums par Starptautisko privāttiesību kodeksu; 2004. gada 27. jūlija *Moniteur belge*, 57344. lpp.) 22. pantā "Ārvalstu tiesu nolēmumu atzīšana un izpildāmības pasludināšana" noteikts:

"1. Ārvalstu tiesas nolēmumu, kas ir izpildāms valstī, kurā tas pieņemts, atzīst par pilnībā vai daļēji izpildāmu Beļģijā saskaņā ar 23. pantā paredzēto procedūru.

Ārvalsts tiesas nolēmumu Beļģijā pilnībā vai daļēji atzīst, neizmantojot 23. pantā paredzēto procedūru.

Ja atzīšana Beļģijas tiesā tiek lūgta pakārtoti, tai ir kompetence izskatīt šo lūgumu.

Nolēmumu var atzīt vai pasludināt par izpildāmu tikai tad, ja tas nav pretrunā 25. panta nosacījumiem.

2. Ikviens, kam ir attiecīgā interese [..], saskaņā ar 23. pantā paredzēto procedūru var lūgt konstatēt, ka nolēmums ir vai nav jāatzīst vai jāpasludina par pilnībā vai daļēji izpildāmu.

3. Šajā likumā:

1° termins "tiesas nolēmums" attiecas uz jebkuru nolēmumu, ko pieņēmusi iestāde, kas īsteno tiesu varu;

2° ar atzīšanu likumīgs spēks tiek piešķirts ārvalstīs nolemtajam."

FIFA pieņemtie noteikumi

FIFA statūti

11 *FIFA* ir saskaņā ar privāttiesībām dibināta apvienība, kuras mītnesvieta ir Cīrihē (Šveice).

12 Saskaņā ar *FIFA* statūtu 2. pantu – redakcijā, kas bija spēkā 2024. gada maijā, kura būtībā, tomēr ņemot vērā, ka šie statūti ir pārnumurēti, atbilst to iepriekšējām ikgadējām redakcijām, – šīs apvienības mērķis citstarp ir "paredzēt noteikumus un normas, kas reglamentē futbolu un ar to saistītos jautājumus, un nodrošināt to ievērošanu", kā arī "kontrolēt futbolu visās tā formās, pieņemot jebkādus pasākumus, kas var izrādīties nepieciešami vai ieteicami, lai novērstu to, ka tiek pārkāpti *FIFA* statūti, reglamenti, lēmumi un spēles noteikumi" pasaules līmenī.

13 Saskaņā ar šo statūtu 11. un 14. pantu jebkura "apvienība, kas ir atbildīga par futbola organizēšanu un kontroli" konkrētā valstī, var kļūt par *FIFA* biedri, it īpaši ar nosacījumu, ka tā iepriekš apņemas ievērot tostarp *FIFA* statūtus, reglamentus un norādījumus, kā arī tās struktūru lēmumus. Kā noteikts minēto statūtu 14. un 15. pantā, šādai apvienībai kā *FIFA* biedrei tostarp ir pienākums panākt, ka tās biedri ievēro *FIFA* statūtus, reglamentus, norādījumus un struktūru lēmumus, kā arī panākt, ka tos ievēro visi futbolā iesaistītie, it īpaši līgas un klubi, kas tai pakļauti saskaņā ar šo pašu statūtu 20. pantu, kā arī spēlētāji. Turklāt šādai apvienībai jāpakļaujas Sporta šķīrējtiesas (*CAS*) jurisdikcijai un nolēmumiem un savos statūtos jāparedz normas, atbilstoši kurām arī visiem šiem iesaistītajiem ir skaidri jāatzīst šī jurisdikcija un šie nolēmumi. Šobrīd praktiski vairāk nekā 200 valsts futbola apvienību ir *FIFA* biedres. To vidū ir *URBSFA*, kuras juridiskā adrese ir Beļģijā un kuras mērķis ir nodrošināt futbola organizēšanu un popularizēšanu šajā dalībvalstī.

14 *FIFA* statūtu 44. panta "Tiesu iestādes" 1. punktā paredzēts:

"*FIFA* tiesu iestādes ir:

a) Disciplinārā komiteja;

[..]

c) Apelācijas komiteja."

15 Šo statūtu 47. pantā "Apelācijas komiteja" noteikts:

"1. Apelācijas komitejas darbību reglamentē *FIFA* Disciplinārais kodekss un Ētikas kodekss.

2. Apelācijas komiteja izskata pārsūdzības, kas iesniegtas par Disciplinārās komitejas lēmumiem, kuri šajos *FIFA* statūtos un reglamentos nav atzīti par galīgiem.

3. Apelācijas komitejas lēmumi ir galīgi un saistoši visām ieinteresētajām personām, ja vien netiek celta prasība Sporta šķīrējtiesā (*CAS*)."

16 Minēto statūtu IX sadaļā "Šķīrējtiesa" ietverti šādi panti:

"49. pants. Sporta šķīrējtiesa (*CAS*)

"1. *FIFA* atzīst prasību Sporta šķīrējtiesā (*CAS*), kas ir neatkarīga šķīrējtiesa ar mītnesvietu Lozannā (Šveice), ja strīds ir starp *FIFA*, biedrēm apvienībām, konfederācijām, līgām, klubiem, spēlētājiem, amatpersonām, aģentiem un spēļu rīkotājiem.

2. Šķīrējtiesas procesu reglamentē *CAS* Sporta šķīrējtiesas kodeksa normas. *CAS* pirmām kārtām piemēro dažādos *FIFA* reglamentus, kā arī pakārtoti – Šveices tiesības.

[..]

50. pants. *CAS* kompetence

"1. Jebkādas prasības par *FIFA* un tās struktūru pēdējā instancē pieņemtajiem lēmumiem jāceļ *CAS* [..].

[..]

4. Prasībai nav apturošas iedarbības. Kompetentā *FIFA* lēmējstruktūra vai attiecīgā gadījumā – *CAS* var prasībai piešķirt apturošu iedarbību.

[..]

51. pants. Pienākumi saistībā ar strīdu izšķiršanu

"1. Konfederācijas, biedres apvienības un līgas apņemas atzīt *CAS* par neatkarīgu tiesu iestādi. Tās apņemas veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai to biedri, kā arī spēlētāji un amatpersonas pakļautos strīdu izšķiršanai *CAS*. [..]

2. Jebkāda prasības celšana vispārējās jurisdikcijas tiesās ir aizliegta, ja vien *FIFA* reglamentos tas nav konkrēti paredzēts. Jebkāda vēršanās vispārējās jurisdikcijas tiesās ir aizliegta arī attiecībā uz visu veidu pagaidu pasākumiem.

3. Apvienības savos statūtos vai noteikumos iekļauj normu, kas saistībā ar strīdiem apvienībā vai strīdiem, kuri skar līgas, līgu biedrus, klubus, klubu biedrus, spēlētājus, amatpersonas un citus apvienības biedrus, paredz aizliegumu vērsties vispārējās jurisdikcijas tiesās, ja vien *FIFA* noteikumos, kā arī saistošajās tiesību normās nav nedz skaidri paredzēta, nedz reglamentēta vēršanās vispārējās jurisdikcijas tiesās. Tādēļ vispārējās jurisdikcijas tiesu vietā ir paredzēta šķīrējtiesa. Šādus strīdus nodod vai nu *CAS*, vai arī parastai un neatkarīgai šķīrējtiesai, kas atzīta apvienības vai konfederācijas noteikumos.

Apvienībām arī jānodrošina, ka šī norma patiešām tiek piemērota apvienībā, vajadzības gadījumā nododot šo pienākumu tās biedriem. Apvienībām ir pienākums, pirmkārt, piemērot sankcijas jebkurai pusei, kura neievēro šos pienākumus, un, otrkārt, paredzēt, ka prasības pret noteiktajām sankcijām tāpat tiek nodotas vienīgi šķīrējtiesai un nevar tikt iesniegtas vispārējās jurisdikcijas tiesā."

Reglaments par spēlētāju statusu un pārcelšanu

17 2014. gada 22. martā *FIFA* pieņēma "Reglamentu par spēlētāju statusu un pārcelšanu", kas stājās spēkā 2014. gada 1. augustā. Ar šo reglamentu tika atcelts un aizstāts iepriekšējais reglaments ar tādu pašu nosaukumu, kurš bija pieņemts 2001. gada 5. jūlijā.

18 Minētā reglamenta 1. panta "Darbības joma" 1. punktā paredzēts:

"Ar šo reglamentu tiek paredzēti universāli un saistoši noteikumi attiecībā uz spēlētāju statusu un viņu kvalifikāciju dalībai organizētā futbolā, kā arī viņu pārcelšanu starp dažādām apvienībām piederošiem klubiem."

19 Šis reglaments tika grozīts 2014. gada decembrī (turpmāk tekstā – "*RSTJ*"). No šiem grozījumiem izrietošie noteikumi tostarp ietver *RSTJ* 18.*bis* pantu "Trešās personas ietekme uz klubiem", kurā paredzēts:

"1. Neviens klubs nedrīkst parakstīt līgumu, kas nodarbināšanas vai pārcelšanu kontekstā ļauj pretinieka(-u) klubam(-iem) un otrādi, vai jebkurai citai personai vai trešām personām iegūt spēju ietekmēt kluba neatkarību vai politiku vai arī savu komandu sniegumu.

2. *FIFA* Disciplinārā komiteja var piemērot sankcijas klubiem, kuri nepilda šajā pantā noteiktos pienākumus."

20 Šie noteikumi ietver arī *RSTJ* 18.*ter* pantu "Trešo personu īpašumtiesības uz spēlētāju ekonomiskajām tiesībām", kurš formulēts šādi:

"1. Neviens klubs vai spēlētājs nedrīkst parakstīt tādu līgumu ar trešo personu, kas tai piešķir tiesības daļēji vai pilnībā saņemt kompensāciju, kas maksājama saistībā ar spēlētāja pārcelšanu nākotnē no viena kluba uz citu klubu, vai arī jebkādas tiesības saistībā ar pārcelšanu vai pārcelšanas kompensāciju nākotnē.

2. 1. punktā noteiktais aizliegums stājas spēkā 2015. gada 1. maijā.

3. Līgumi, uz kuriem attiecas 1. punkts un kas noslēgti pirms 2015. gada 1. maija, var palikt spēkā līdz līgumiskā termiņa beigām. Tomēr to ilgumu nevar pagarināt.

4. Neviena 1. punktā minētā līguma, kas parakstīts laikposmā no 2015. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 30. aprīlim, darbības laiks nedrīkst pārsniegt vienu gadu no tā faktiskās spēkā stāšanās dienas.

5. Līdz 2015. gada aprīļa beigām visi spēkā esošie līgumi, uz kuriem attiecas 1. punkts, jāiekļauj [Pārcelšanu regulēšanas sistēmā (*TMS*)]. Visiem klubiem, kuri parakstījuši šāda veida līgumus, tie jāiesniedz – pilnībā un ar visiem grozījumiem vai pielikumiem – *TMS*, norādot informāciju par attiecīgo trešo personu, spēlētāja pilnu vārdu un uzvārdu, kā arī līguma darbības laiku.

6. *FIFA* Disciplinārā komiteja var piemērot disciplinārsodus klubiem vai spēlētājiem, kuri neievēro šajā [pantā] ietvertos pienākumus".

Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi

Tiesvedības priekšvēsture

"RFC Seraing" un "Doyen" noslēgtie līgumi

21 *RFC Seraing* ir akciju sabiedrības formā izveidots futbola klubs, kas reģistrēts Beļģijā un ir *URBSFA* biedrs.

22 2015. gada 30. janvārī *RFC Seraing* noslēdza pirmo līgumu ar *Doyen Sports Investment Ltd* (turpmāk tekstā – "*Doyen*") – Maltā reģistrētu sabiedrību, kuras galvenā saimnieciskā darbība ir finansiālas palīdzības sniegšana futbola klubiem Eiropā. Pirmā līguma priekšmets bija, pirmkārt, nākotnes finansēšanas līgumu attiecībā uz spēlētājiem noslēgšanu reglamentēšana un, otrkārt, daļas no *RFC Seraing* "ekonomisko tiesību" attiecībā uz trim konkrētiem spēlētājiem nodošana *Doyen*. Šo ekonomisko tiesību mērķis ir atspoguļot spēlētāju finansiālo vērtību. Tās ir saistītas ar "federatīvajām tiesībām", ko klubs iegūst, pieņemot darbā konkrētu spēlētāju, piemēram, ar tiesībām reģistrēt šo spēlētāju vai tiesībām viņam ļaut spēlēt. Šo tiesību izmantošana ļauj klubam, kuram tās pieder, saņemt summas, kas pienākas, piemēram, ja minētais spēlētājs tiek aizdots vai pārcelts, tiek izmantotas vai nodotas viņa tiesības uz tēlu vai arī tiek lauzts viņa līgums.

23 Saskaņā ar šo līgumu, kura termiņš bija noteikts 2018. gada 1. jūlijā, *Doyen* kļuva par 30 % ekonomisko tiesību, kas *RFC Seraing* piederēja attiecībā uz trim attiecīgajiem spēlētājiem, īpašnieci un kā atlīdzību samaksāja tam 300 000 EUR. Savukārt *RFC Seraing* atteicās "neatkarīgi un autonomi" trešai personai nodot atlikušo daļu no savām ekonomiskajām tiesībām par šiem spēlētājiem.

24 2015. gada 7. jūlijā *RFC Seraing* un *Doyen* noslēdza otru līgumu (turpmāk tekstā kopā ar pirmo līgumu – "pamatlietā aplūkotie līgumi"). Tajā bija paredzēta 25 % *RFC Seraing* ekonomisko tiesību uz ceturto spēlētāju nodošana *Doyen*, nosakot, ka *Doyen* kā atlīdzība jāmaksā 50 000 EUR.

Disciplinārās un šķīrējtiesas procedūras Šveicē

25 Pēc izmeklēšanas *FIFA*, rīkojoties ar *URBSFA* palīdzību, 2015. gada 2. jūlijā pret *RFC Seraing* sāka disciplinārlietu par iespējamu *RSTJ* 18.*bis* un 18.*ter* panta pārkāpumu, jo *RFC Seraing* bija noslēdzis pamatlietā aplūkotos līgumus.

26 2015. gada 4. septembrī *FIFA* Disciplinārā komiteja pieņēma lēmumu (turpmāk tekstā – "*FIFA* Disciplinārās komitejas lēmums"), ar kuru tā vispirms paziņoja, ka *RFC Seraing*, noslēdzot pamatlietā aplūkotos līgumus, ir pārkāpis *RSTJ* 18.*bis* un 18.*ter* pantu. Turklāt šī komiteja aizliedza šim klubam reģistrēt spēlētājus četros secīgos reģistrācijas periodos gan valsts, gan starptautiskā līmenī. Visbeidzot – minētā komiteja tam uzlika 150 000 Šveices franku (proti, aptuveni 138 000 EUR, piemērojot tajā laikā piemērojamo valūtas maiņas kursu) naudas sodu, kas bija jāsamaksā 30 dienu laikā no tās lēmuma paziņošanas dienas.

27 2015. gada 30. novembrī *RFC Seraing* par šo lēmumu iesniedza apelācijas sūdzību *FIFA* Apelācijas komitejā. Turklāt 2015. gada 3. decembrī šis klubs, ņemot vērā, ka šādai apelācijas sūdzībai nav apturošas iedarbības, lūdza šo komiteju apturēt minētā lēmuma izpildi. 2015. gada 4. decembrī minētās komitejas priekšsēdētājs šo lūgumu apmierināja.

28 2016. gada 7. janvārī *FIFA* Apelācijas komiteja noraidīja *RFC Seraing* iesniegto apelācijas sūdzību par *FIFA* Disciplinārās komitejas lēmumu (turpmāk tekstā – "*FIFA* Apelācijas komitejas lēmums").

29 2016. gada 9. martā *RFC Seraing* cēla *CAS* prasību atcelt *FIFA* Apelācijas komitejas lēmumu. 2016. gada 17. martā šis klubs, ņemot vērā, ka šādai prasībai nav apturošas iedarbības, savukārt lūdza, lai tai tiktu piešķirta apturoša iedarbība, piemērojot *FIFA* statūtu 50. pantu. 2016. gada 12. aprīlī minētā šķīrējtiesa apmierināja šo lūgumu.

30 Minētajā prasībā *RFC Seraing* tostarp būtībā apgalvoja, ka *FIFA* Apelācijas komitejas lēmums un ar šo lēmumu tam uzliktie disciplinārsodi esot prettiesiski, jo normas, uz kurām balstīts minētais lēmums, pašas esot prettiesiskas. Šajā ziņā šis klubs tostarp apgalvoja, ka ar *RSTJ* 18.*bis* un 18.*ter* pantu, ciktāl tajos ir noteikts pilnīgs tā sauktās "*third-party influence*" (trešās personas ietekme) un "*third-party ownership*" (trešās personas īpašumtiesības) prakses aizliegums, kā arī paredzēti disciplinārsodi, esot pārkāptas Savienības tiesības un, konkrētāk, darba ņēmēju pārvietošanās brīvība, pakalpojumu sniegšanas brīvība un kapitāla aprites brīvība, kas garantētas attiecīgi LESD 45., 56. un 63. pantā, kā arī LESD 101. un 102. pantā paredzētie konkurences noteikumi. Klubs atsaucās arī uz [iespējamu] Šveices konkurences noteikumu pārkāpumu.

31 2017. gada 9. martā *CAS* pieņēma šķīrējtiesas nolēmumu (turpmāk tekstā – "*CAS* nolēmums"), kurā tā it īpaši uzskatīja, pirmām kārtām, ka strīdā piemērojamās tiesības ir *FIFA* reglamenti, Šveices tiesības un Savienības tiesības. Attiecībā uz Savienības tiesībām *CAS* vispirms uzskatīja, ka ir izpildīti kumulatīvie nosacījumi, saskaņā ar kuriem tai, veicot pārbaudi, jāņem vērā aprites brīvības un konkurences noteikumi kā "imperatīvas tiesību normas, kas nav [Šveices tiesības]" Šveices tiesību izpratnē. Proti, tiesību normas, kurās ir paredzētas šīs brīvības un šie noteikumi, Tiesa uzskatot par daļu no Savienības sabiedriskās kārtības. Turpinot – pastāvot cieša saikne starp strīda priekšmetu un šīm tiesību normām, ņemot vērā, pirmkārt, *RSTJ* acīmredzamo ietekmi uz Savienības teritoriju, kā arī, konkrētāk, uz dalībvalstīs reģistrēto futbola klubu darbību, un, otrkārt, *FIFA* Apelācijas komitejas lēmuma ietekmi uz *RFC Seraing* iespēju piedalīties futbola starpklubu sacensībās, kas tiek rīkotas šajā teritorijā. Visbeidzot – Šveices tiesību sistēmai piemītot tādas pašas intereses un vērtības, ko aizsargā minētās tiesību normas.

32 Otrām kārtām, attiecībā uz lietas būtību *CAS* tostarp uzskatīja, ka *RFC Seraing* nav pierādījis, ka ar *RSTJ* 18.*bis* un 18.*ter* pantu būtu pārkāpti Šveices konkurences noteikumi. *CAS* arī noraidīja Savienības tiesību, it īpaši LESD 45., 56., 63., 101. un 102. panta, pārkāpuma esību.

33 Pirmkārt, attiecībā uz aprites brīvībām *CAS* vispirms būtībā norādīja, ka *RSTJ* 18.*bis* un 18.*ter* pants kavējot kapitāla brīvu apriti. Turpinājumā *CAS* uzskatīja, ka šo pantu apgalvotā negatīvā ietekme uz darba ņēmēju pārvietošanās brīvību un pakalpojumu sniegšanas brīvību savukārt neesot pietiekami pierādīta un tā katrā ziņā esot ierobežota. Visbeidzot *CAS* norādīja – lai arī kāda brīvība tiktu aplūkota, minēto pantu esība katrā ziņā esot pamatota ar to, ka tiek īstenoti leģitīmi, ar sportu saistīti vispārējo interešu mērķi, it īpaši attiecībā uz sacensību integritātes saglabāšanu, un ka to satura pārbaude atklājot ne tikai, ka tie ir piemēroti šo mērķu sasniegšanai, bet arī, ka tie nepārsniedz to, kas šim nolūkam ir nepieciešams un samērīgs.

34 Otrkārt, attiecībā uz Savienības konkurences noteikumiem *CAS* uzskatīja, ka *RSTJ* 18.*bis* un 18.*ter* panta mērķis esot nevis konkurences ierobežošana, bet gan iepriekšējā punktā minēto leģitīmo ar sportu saistīto vispārējo interešu mērķu sasniegšana. Šī šķīrējtiesa arī uzskatīja, ka *RFC Seraing* neesot pierādījis, ka šo pantu faktiskās vai potenciālās sekas ir konkurences ierobežošana.

35 Trešām kārtām, *CAS* apstiprināja *RFC Seraing* piespriesto naudas sodu, kā arī tam noteikto aizliegumu reģistrēt spēlētājus, vienlaikus samazinot šī aizlieguma ilgumu uz trim secīgiem reģistrācijas periodiem.

36 Visbeidzot, ceturtām kārtām, *CAS* nolēma, ka, ņemot vērā gan *FIFA* Apelācijas komitejas, gan šīs šķīrējtiesas pašas noteiktos secīgos apturēšanas un atlikšanas pasākumus, šie disciplinārsodi esot piemērojami, sākot no tās nolēmuma paziņošanas *RFC Seraing*, tāpēc naudas sods jāsamaksā 30 dienu laikā no šīs paziņošanas dienas, savukārt reģistrācijas aizliegumam jāattiecas uz reģistrācijas periodiem 2017. gada vasarā, 2017./2018. gada ziemā un 2018. gada vasarā.

37 2017. gada 15. maijā *RFC Seraing* par *CAS* nolēmumu iesniedza prasību *Tribunal fédéral* (Federālā tiesa, Šveice). Turklāt tas lūdza Federālo tiesu piešķirt šai prasībai apturošu iedarbību.

38 Ar 2017. gada 7. augusta rīkojumu *Tribunal fédéral* (Federālā tiesa) priekšsēdētājs noraidīja šo lūgumu par apturošās iedarbības piešķiršanu.

39 Prasības pamatojumam *RFC Seraing* tostarp izvirzīja pamatu par *CAS* nolēmuma nesaderību ar "materiālo sabiedrisko kārtību" Šveices tiesību izpratnē. Šajā ziņā šis klubs vēlreiz apgalvoja tostarp, ka ar šo nolēmumu ir pārkāpta darba ņēmēju pārvietošanās brīvība, pakalpojumu sniegšanas brīvība un kapitāla aprites brīvība, kas garantētas attiecīgi LESD 45., 56. un 63. pantā, LESD 101. un 102. pantā paredzētie konkurences noteikumi, kā arī Šveices konkurences noteikumi.

40 Attiecīgajos procesuālajos rakstos vai apsvērumos *FIFA* un *CAS* lūdza noraidīt *RFC Seraing* prasību.

41 *Tribunal fédéral* (Federālā tiesa) ar 2018. gada 20. februāra spriedumu noraidīja šo prasību. Attiecībā uz *RFC Seraing* pamatu par *CAS* nolēmuma nesaderību ar materiālo sabiedrisko kārtību un, konkrētāk, ar konkurences noteikumiem, kā arī aprites brīvībām, šī tiesa, pirmām kārtām, atgādināja savu šajā ziņā iedibināto judikatūru. No tā izriet, pirmkārt, ka šķīrējtiesas nolēmums var tikt uzskatīts par nesaderīgu ar materiālo sabiedrisko kārtību tikai tad, ja ar tā iedarbību, nevis tikai ar tā pamatojumu netiek ievērotas plaši atzītās pamatvērtības, kurām saskaņā ar Šveicē valdošajām atziņām būtu jābūt jebkuras tiesību sistēmas pamatam. Otrkārt, šāda neievērošana nozīmē, ka ar šo nolēmumu tiek pārkāpti materiālo tiesību pamatprincipi tādā mērā, ka tas vairs nav savienojams ar sabiedrisko kārtību un noteicošo vērtību sistēmu. Treškārt, konkurences noteikumi nav daļa no materiālās sabiedriskās kārtības.

42 Otrām kārtām, minētā tiesa būtībā piebilda, ka pamats par *CAS* nolēmuma nesaderību ar materiālo sabiedrisko kārtību šajā lietā katrā ziņā jānoraida kā nepieņemams, ciktāl tas attiecas uz Savienības tiesībām un Šveices konkurences noteikumiem, jo tajā nav ievērots nosacījums par pamatojuma norādīšanu, kas piemērojams prasībām par šķīrējtiesas nolēmumu.

Beļģijā notiekošā tiesvedība

43 2015. gada 3. aprīlī, proti, pirms *FIFA* sāka disciplināro procedūru, *Doyen* un saskaņā ar Beļģijas tiesībām dibināta bezpeļņas apvienība *RFC sérésien*, kas vada *RFC Seraing*, pret *FIFA*, *UEFA* un *URBSFA* vērsās *tribunal de commerce francophone de Bruxelles* (Briseles frankofonā Komerclietu tiesa, Beļģija).

44 2015. gada 8. jūlijā, proti, pēc šīs disciplinārās procedūras sākšanas, bet pirms *FIFA* Disciplinārās komitejas lēmuma pieņemšanas, *RFC Seraing* brīvprātīgi iestājās lietā, lūdzot šo tiesu konstatēt *RSTJ* 18.*bis* un 18.*ter* pantā noteiktā "*third-party influence*" un "*third-party ownership*" prakses absolūtā aizlieguma nesaderību ar Savienības tiesībām un, konkrētāk, ar LESD 45., 56., 63., 101. un 102. pantu. Turklāt šis klubs lūdza minēto tiesu atzīt par spēkā neesošu ikvienu tiesību normu, ar kuru noteikts šāds pilnīgs aizliegums, izdot attiecīgos rīkojumus attiecībā uz *FIFA*, *UEFA* un *URBSFA*, kā arī piespriest tam samaksāt provizorisku summu 500 000 EUR kā atlīdzību par dažāda veida kaitējumu, kas šī kluba ieskatā tam esot nodarīts, piemērojot *RSTJ* 18.*bis* un 18.*ter* pantu.

45 2016. gada 17. novembrī *tribunal de commerce francophone de Bruxelles* (Briseles frankofonā Komerclietu tiesa) pasludināja spriedumu, kurā tā tostarp atzina, ka tai nav jurisdikcijas izskatīt *RFC Seraing* prasības.

46 2016. gada 19. decembrī, proti, pēc *FIFA* Disciplinārās komitejas lēmuma un *FIFA* Apelācijas komitejas lēmuma pieņemšanas, bet pirms *CAS* nolēmuma pasludināšanas, *RFC Seraing* par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību *cour d'appel de Bruxelles* (Briseles apelācijas tiesa, Beļģija).

47 Šajā apelācijas sūdzībā šis klubs tostarp apgalvoja, ka cietis dažāda veida kaitējumu *FIFA*, kurai palīdzēja *URBSFA*, neatbilstošas rīcības dēļ, kas būtībā izpaudās tādējādi, ka šīs apvienības attiecībā uz klubu piemēroja *RSTJ* 18.*bis* un 18.*ter* pantu, vispirms sākot disciplināro procedūru, pēc tam pārmetot klubam šajos pantos noteikto aizliegumu pārkāpumu un – visbeidzot – uzliekot tam disciplinārsodus. Proti, šai disciplinārajai procedūrai, šiem pārkāpuma konstatējumiem un šiem disciplinārsodiem esot nepilnības, jo ar pašu *RSTJ* 18.*bis* un 18.*ter* pantu, uz ko tie ir balstīti, esot pārkāptas Savienības tiesības, it īpaši LESD 45., 56., 63., 101. un 102. pants.

48 2019. gada 12. decembrī, proti, pēc *CAS* nolēmuma un šī sprieduma 41. punktā minētā *Tribunal fédéral* (Federālā tiesa) sprieduma pasludināšanas, *cour d'appel de Bruxelles* (Briseles apelācijas tiesa) pasludināja spriedumu (turpmāk tekstā – "Briseles apelācijas tiesas spriedums"), ar kuru tā noraidīja visus *RFC Seraing* prasījumus.

49 Šajā spriedumā *cour d'appel de Bruxelles* (Briseles apelācijas tiesa) tostarp nosprieda, pirmām kārtām, ka *RFC Seraing* pamatus, saskaņā ar kuriem ar *RSTJ* 18.*bis* un 18.*ter* pantu esot pārkāptas Savienības tiesības, šis klubs jau bija izvirzījis *CAS* saistībā ar tā strīdu ar *FIFA* un *CAS* nolēmumā tie jau bija noraidīti. Proti, *cour d'appel de Bruxelles* (Briseles apelācijas tiesa) ieskatā, ņemot vērā Tiesu kodeksa 24. un 28. pantu un 1713. panta 9. punktu, *CAS* nolēmums uzskatāms par tādu, kam pušu attiecībās ir tāds pats spēks kā tiesas nolēmumam, un līdz ar to par tādu, kam tādēļ jāatzīst *res judicata* spēks no tā pasludināšanas dienas, un par tādu, kas kļuvis nepārsūdzams no dienas, kad *Tribunal fédéral* (Federālā tiesa) noraidīja apelācijas sūdzību par to. Tādējādi *cour d'appel de Bruxelles* (Briseles apelācijas tiesa) secināja, ka strīdīgie pamati ir nepieņemami, ciktāl tie ir vērsti pret *FIFA*.

50 Otrām kārtām, *cour d'appel de Bruxelles* (Briseles apelācijas tiesa) būtībā norādīja, ka no brīža, kad tiesas nolēmumam vai šķīrējtiesas nolēmumam attiecībās starp lietas dalībniekiem tiek atzīts *res judicata* spēks, šim nolēmumam attiecībā uz trešām personām šajā strīdā – kurām tas ir saistošs – jāpiešķir pierādījuma spēks, kāds ir saistīts ar *res judicata* spēku. Šajā gadījumā šī tiesa uzskata, ka *CAS* nolēmumam tātad ir pierādījuma spēks attiecībā uz *URBSFA*, kas nebija puse *CAS* izskatītajā strīdā starp *RFC Seraing* un *FIFA*. Ņemot vērā šādu pierādījuma spēku, *RFC Seraing*, ciktāl šis klubs piedēvē vainu arī *URBSFA*, esot bijis jāatspēko uz *CAS* nolēmumu balstītā prezumpcija, saskaņā ar kuru *RSTJ* 18.*bis* un 18.*ter* pants ir saderīgi ar Savienības tiesībām. Tomēr minētais klubs neesot izpildījis šo pienākumu. Līdz ar to minētā tiesa noraidīja iepriekšējā punktā minētos pamatus kā nepamatotus, ciktāl tie bija vērsti pret *URBSFA*.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

51 *RFC Seraing* par *cour d'appel de Bruxelles* (Briseles apelācijas tiesa) spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību *Cour de cassatio*n (Kasācijas tiesa, Beļģija), kas ir iesniedzējtiesa.

52 Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa) norāda, ka *RFC Seraing* iesniegtās kasācijas sūdzības pamati raisa divus jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju, par kuriem tā uzskata, ka jāvēršas Tiesā.

53 Pirmām kārtām, *RFC Seraing* pirmajā kasācijas sūdzības pamatā apgalvo, ka *cour d'appel de Bruxelles* (Briseles apelācijas tiesa) ir pārkāpusi tostarp LES 19. panta 1. punkta otro daļu, LESD 267. pantu un Hartas 47. pantu, noraidot kā nepieņemamus tā apelācijas sūdzības pamatus, ciktāl

tie bija vērsti pret *FIFA*. Proti, šī tiesa esot kļūdaini uzskatījusi, ka *CAS* nolēmumam jāatzīst *res judicata* spēks attiecībā uz *FIFA*, ciktāl šajā nolēmumā ir secināts, ka *RSTJ* 18.*bis* un 18.*ter* pants ir saderīgi ar Savienības tiesībām.

54 Šajā ziņā, protams, no 1982. gada 23. marta sprieduma *Nordsee* (102/81, EU:C:1982:107) un 2018. gada 6. marta sprieduma *Achmea* (C-284/16, EU:C:2018:158) judikatūras izrietot – lai gan privātpersonām ir iespēja noslēgt vienošanos, ar kuru tās šķīrējtiesai nodod to iespējamos strīdus, šāda iespēja nedrīkst apdraudēt Savienības tiesību pilnīgu ievērošanu, saskanīgu interpretāciju un efektīvu piemērošanu tās teritorijā. Turklāt no tā izrietot, ka šāda prasība pati par sevi nozīmē, ka kompetentās valsts tiesas var lemt par strīdīgajiem Savienības tiesību jautājumiem un vajadzības gadījumā vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, lai privātpersonām nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.

55 Arī no 2022. gada 7. aprīļa sprieduma *Avio Lucos* (C-116/20, EU:C:2022:273) būtībā izrietot – pat ja Savienības tiesībās kompetentajām valsts tiesām visos apstākļos nav noteikts pienākums nepiemērot valsts noteikumus, ar kuriem tiesas nolēmumam tiek piešķirts *res judicata* spēks, ja tas ļautu novērst ar Savienības tiesībām nesaderīgu situāciju, šādiem noteikumiem katrā ziņā jāatbilst līdzvērtības un efektivitātes prasībām.

56 Tomēr šis judikatūras *acquis* neļaujot atbildēt uz šajā gadījumā uzdoto jautājumu, vai ar LES 19. panta 1. punkta otro daļu ir saderīgi atzīt *res judicata* spēku tādam šķīrējtiesas nolēmumam starp pusēm strīdā, kas tiek izskatīts dalībvalsts tiesā, kura saderību ar Savienības tiesībām pirms šīs atzīšanas nav varējusi pārbaudīt tiesa, kas ir tiesīga vērsties Tiesā saskaņā ar LESD 267. pantu, lai gan šajā šķīrējtiesas nolēmumā ir lemts par jautājumiem, kas saistīti ar Savienības tiesībām.

57 Otrām kārtām, *RFC Seraing* ar trešo apelācijas pamatu apgalvo, ka *cour d'appel de Bruxelles* (Briseles apelācijas tiesa) ir pārkāpusi tostarp LES 19. panta 1. punkta otro daļu, LESD 267. pantu un Hartas 47. pantu, kā nepamatotus noraidot apelācijas sūdzības pamatus, ciktāl tie bija vērsti pret *URBSFA*. Proti, šī tiesa esot kļūdaini uzskatījusi, ka *CAS* nolēmumam attiecībā uz *URBSFA* jāpiešķir pierādījuma spēks, kas saistīts ar *res judicata* spēku, ciktāl šajā nolēmumā secināts, ka *RSTJ* 18.*bis* un 18.*ter* pants ir saderīgi ar Savienības tiesībām.

58 Šajā ziņā pēc tam, kad *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa) bija norādījusi, ka LES 19. panta 1. punkta otrās daļas pārkāpums ir sabiedriskās kārtības pamats, kas pats par sevi var izraisīt Briseles apelācijas tiesas sprieduma atcelšanu, tā norāda, ka, izskatot šo pamatu, jālemj par to, vai ar šo tiesību normu ir saderīgi tas, ka attiecībā uz trešām personām strīdā, kas tiek izskatīts dalībvalsts tiesā, pierādījuma spēku piešķir šķīrējtiesas nolēmumam, kura saderību ar Savienības tiesībām iepriekš nav varējusi pārbaudīt tiesa, kas ir tiesīga vērsties Tiesā saskaņā ar LESD 267. pantu, lai gan šajā šķīrējtiesas nolēmumā ir lemts par jautājumiem, kas saistīti ar Savienības tiesībām.

59 Šādos apstākļos *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai LES 19. panta 1. punkts kopsakarā ar LESD 267. pantu un Hartas 47. pantu liedz tādas valsts tiesību normas kā [*Code judiciaire* (Tiesu kodekss)] 24. pants un 171[3]. panta 9. punkts – kurās ir reglamentēts *res judicata* princips – piemērot attiecībā uz šķīrējtiesas nolēmumu, kura atbilstību Eiropas Savienības tiesībām ir pārbaudījusi tādas valsts tiesa, kas nav Savienības dalībvalsts un kam nav tiesību uzdot prejudiciālu jautājumu Eiropas Savienības Tiesai?

2) Vai LES 19. panta 1. punkts kopsakarā ar LESD 267. pantu un Hartas 47. pantu liedz tādu valsts tiesību normu – kas piešķir pierādījuma spēku attiecībā pret trešām personām, ja vien trešās personas nepierāda pretējo, – piemērot attiecībā uz šķīrējtiesas nolēmumu, kura atbilstību Eiropas Savienības tiesībām ir pārbaudījusi tādas valsts tiesa, kas nav Savienības dalībvalsts un kam nav tiesību uzdot prejudiciālu jautājumu Eiropas Savienības Tiesai?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

60 Kā izriet no prejudiciālo jautājumu formulējuma un to pamatojuma, iesniedzējtiesa vaicā Tiesai par LES 19. panta kopsakarā ar LESD 267. pantu un Hartas 47. pantu interpretāciju, lai varētu lemt par to, vai šīs tiesību normas liedz šķīrējtiesas nolēmumam, ko pieņēmusi *CAS* un apstiprinājusi *Tribunal fédéral* (Federālā tiesa), piemērot, pirmkārt, valsts tiesību normas, ar kurām galīgiem šķīrējtiesas nolēmumiem ir atzīts *res judicata* spēks attiecībās starp strīda pusēm, un, otrkārt, valsts noteikumu, ar kuru šādiem nolēmumiem šī *res judicata* spēka dēļ tiek piešķirts pierādījuma spēks attiecībā pret trešām personām.

61 Tomēr daži lietas dalībnieki būtībā aicina Tiesu, veicot pārbaudi, ņemt vērā arī citas valsts tiesību normas vai noteikumus, ne tikai tos, kurus iesniedzējtiesa konkrēti minējusi savos jautājumos.

62 It īpaši Beļģijas valdība rakstveida apsvērumos ir norādījusi – lai gan Tiesu kodeksa 1713. panta 9. punktā noteikts, ka šķīrējtiesas nolēmumam starp pusēm ir tāda pati iedarbība kā tiesas nolēmumam, tostarp šī kodeksa 24. pantā paredzētais *res judicata* spēks, šim šķīrējtiesas nolēmumam vēl ir jābūt iekļautam Beļģijas tiesību sistēmā saskaņā ar minētā kodeksa 1720. un 1721. pantu, kuros paredzēta procedūra attiecībā uz šķīrējtiesas nolēmumu atzīšanu un izpildi Beļģijā.

63 Tiesas sēdē šī valdība precizēja, ka šajā kontekstā pastāv trīs veidi, kā šķīrējtiesas nolēmumu apstrīdēt Beļģijas tiesās. Vispirms, ja kāda puse kompetentajai pirmās instances tiesai, pamatojoties uz Tiesu kodeksa 1720. un 1721. pantu, iesniedz pieteikumu, lai panāktu šķīrējtiesas nolēmuma atzīšanu Beļģijā, šī tiesa pēc otras puses pieteikuma vai pēc savas ierosmes varētu atteikties apmierināt pirmo minēto pieteikumu gadījumā, ja šis nolēmums būtu pretrunā sabiedriskajai kārtībai. Turpinot – puse, kas vēlas, lai šķīrējtiesas nolēmums netiktu atzīts, varētu, pamatojoties uz šīm pašām tiesību normām, minētajā tiesā iesniegt pieteikumu, kas vērsts uz to, lai šis nolēmums netiktu atzīts. Visbeidzot, lai gan tas nav skaidri paredzēts Tiesu kodeksa 1721. pantā, par šķīrējtiesas nolēmuma neatzīšanu var iesniegt pieteikumu vai pat izlemt pēc savas ierosmes – pakārtoti – ikreiz, kad uz šādu nolēmumu atsaucas tiesvedībā valsts tiesā, līdzīgi kā Likuma par Starptautisko privāttiesību kodeksu 22. pantā paredzēts attiecībā uz ārvalstu tiesu nolēmumiem.

64 Tāpat kā Beļģijas valdība, arī *FIFA* un būtībā *UEFA* lūdz Tiesu ņemt vērā valsts tiesību normas par ārvalstu šķīrējtiesu nolēmumu atzīšanas un izpildes procedūru Beļģijā.

65 Savukārt Eiropas Komisija un Vācijas valdība būtībā vēlas noskaidrot, vai lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ietvertais valsts tiesību normu, kas varētu būt piemērojamas konkrētajā gadījumā, izklāsts ir pilnīgs, vienlaikus atgādinādamas, ka Tiesai principā ir saistoša valsts tiesību interpretācija, ko iesniedzējtiesa veikusi lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu.

66 Šajā ziņā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā noteiktajā procedūrā, kuras pamatā ir skaidra funkciju sadale starp valsts tiesām un Tiesu, vienīgi valsts tiesas kompetencē citstarp ir interpretēt un piemērot valsts tiesības (spriedumi, 2013. gada 4. jūnijs, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, 36. punkts, un 2023. gada 24. jūlijs, *Lin*, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, 76. punkts). Savukārt Tiesai jālemj par Savienības tiesību normu, attiecībā uz kurām tai ir lūgts sniegt prejudiciālu nolēmumu, interpretāciju vai spēkā esību, ņemot vērā faktisko un tiesisko kontekstu, kādā iekļaujas tai uzdotie jautājumi un kādu to izklāstījusi iesniedzējtiesa (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2007. gada 18. decembris, Laval un Partneri, C-341/05, EU:C:2007:809, 47. punkts, un 2022. gada 24. februāris, *Namur-Est Environnement*, C-463/20, EU:C:2022:121, 40. punkts).

67 Tālab tikai iesniedzējtiesai jānosaka pamatlietā piemērojamās valsts tiesību normas un jāņem tās vērā, ciktāl tā uzskata to par vajadzīgu.

68 Ar prejudiciālajiem jautājumiem, kuri jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa kopsakarā ar LESD 267. pantu un Hartas 47. pantu jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā, pirmkārt, tas, ka *CAS* nolēmumam dalībvalsts teritorijā tiek piešķirts *res judicata* spēks attiecībās starp pusēm strīdā, saistībā ar kuru šis nolēmums ir pieņemts, ja minētā nolēmuma saderību ar Savienības tiesībām iepriekš nav pārbaudījusi valsts tiesa, kurai ir tiesības vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, un, otrkārt, tas, ka *res judicata* spēka dēļ šādam nolēmumam tiek piešķirts pierādījuma spēks tās pašas dalībvalsts teritorijā attiecībās starp minētā strīda pusēm un trešām personām.

Par privātpersonu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā Savienībā, tostarp vēršanās šķīrējtiesā gadījumā

69 Savienība ir tiesiska savienība, kurā efektīvai tiesību aizsardzībai tiesā ir kardināla nozīme kā garantijai visu to tiesību aizsardzībai, kas privātpersonām izriet no Savienības tiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2019. gada 24. jūnijs, Komisija/Polija (Augstākās tiesas neatkarība), C-619/18, EU:C:2019:531, 58. punkts, kā arī 2021. gada 20. aprīlis, *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, 51. punkts).

70 Tādēļ šīs tiesības, kas izriet no dalībvalstu kopīgajām konstitucionālajām tradīcijām, Savienības līmenī ir garantētas arī privātpersonām, ja vien ir ievēroti LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā un Hartas 47. pantā paredzētie nosacījumi, un pēdējā minētā tiesību norma ir pienācīgi jāņem vērā, interpretējot pirmo minēto tiesību normu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./*Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 66. punkts; 2018. gada 27. februāris, *Associação Sindical dos Juízes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, 35. punkts, kā arī 2021. gada 2. marts, A.B. u.c. (Augstākās tiesas tiesnešu iecelšana – Pārsūdzība), C-824/18, EU:C:2021:153, 143. punkts).

71 Hartas 47. pantā garantēto tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību atzīšana konkrētā gadījumā tostarp nozīmē, ka persona, kas uz tām atsaucas, balstās uz Savienības tiesībās garantētajām tiesībām vai brīvībām (spriedumi, 2022. gada 22. februāris, RS (Konstitucionālās tiesas spriedumu iedarbība), C-430/21, EU:C:2022:99, 34. punkts, un 2024. gada 29. jūlijs, *protectus*, C-185/23, EU:C:2024:657, 71. punkts). Tā tas ir pamatlietā, jo, kā uzsver iesniedzējtiesa, *RFC Seraing* atsaucas uz tiesībām un brīvībām, kas tam izriet no LESD 45., 56., 63., 101. un 102. panta.

72 Šīm Hartas 47. pantā garantētajām tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību atbilst dalībvalstīm LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā paredzētais pienākums paredzēt vajadzīgos tiesību aizsardzības līdzekļus, lai nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības (spriedumi, 2020. gada 6. oktobris, *État luxembourgeois* (Tiesības apstrīdēt tiesā informācijas sniegšanas pieprasījumu nodokļu jomā), C-245/19 un C-246/19, EU:C:2020:795, 47. punkts, kā arī 2022. gada 1. augusts, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Atteikums uzņemt ēģiptiešu nepilngadīgo bez pavadības), C-19/21, EU:C:2022:605, 36. punkts).

73 Hartas 47. pants veicina ikviena tāda tiesību subjekta tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā ievērošanu, kas konkrētajā lietā pamatojas uz tiesībām vai brīvībām, kas tam izriet no Savienības tiesībām, savukārt LES 19. panta 1. punkta otrās daļas mērķis ir nodrošināt, lai ikvienas dalībvalsts izveidotā tiesību aizsardzības līdzekļu sistēma nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības (spriedums, 2021. gada 20. aprīlis, *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, 52. punkts).

74 Pirmkārt, LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā paredzētais pienākums nozīmē, ka visas dalībvalstu tiesu sistēmā ietilpstošās instances, kurām kā "tiesām" Savienības tiesību izpratnē var tikt lūgts interpretēt vai piemērot šīs tiesības, atbilst prasībām, kas ir raksturīgas efektīvai tiesību aizsardzībai tiesā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2018. gada 27. februāris, *Associação Sindical dos Juízes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, 40. punkts, kā arī 2022. gada 22. februāris, RS (Konstitucionālās tiesas spriedumu iedarbība), C-430/21, EU:C:2022:99, 40. punkts).

75 Otrkārt, Hartas 47. pantā garantētās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību it īpaši prasa, lai šīs tiesas varētu veikt tādu aktu, pasākumu vai rīcības efektīvu pārbaudi tiesā, par kuriem saistībā ar konkrēto strīdu tiek apgalvots, ka ar tiem ir aizskartas tiesību subjektam ar Savienības tiesībām piešķirtās tiesības vai brīvības. Šī prasība principā nozīmē, ka minētajām tiesām ir kompetence izvērtēt visus tiesību un faktiskos jautājumus, kuriem ir nozīme šī strīda atrisināšanā (spriedums, 2020. gada 6. oktobris, *État luxembourgeois* (Tiesības apstrīdēt tiesā informācijas sniegšanas pieprasījumu nodokļu jomā), C-245/19 un C-246/19, EU:C:2020:795, 66. punkts un tajā minētā judikatūra).

76 Tomēr neviena no šīm abām tiesību normām nenozīmē, ka tiesību subjektiem būtu pieejams tiešs tiesību aizsardzības līdzeklis, kas paredzēts galvenokārt tam, lai apstrīdētu konkrētu pasākumu, ja vien attiecīgajā valsts tiesu sistēmā turklāt ir viens vai vairāki tiesību aizsardzības līdzekļi, kuri tiem ļauj pakārtoti panākt šī pasākuma efektīvu pārbaudi tiesā un tādējādi nodrošināt tiem Savienības tiesībās garantēto tiesību un brīvību ievērošanu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2007. gada 13. marts, *Unibet*, C-432/05, EU:C:2007:163, 47. un 49. punkts; 2020. gada 6. oktobris, *État luxembourgeois* (Tiesības apstrīdēt tiesā informācijas sniegšanas pieprasījumu nodokļu jomā), C-245/19 un C-246/19, EU:C:2020:795, 79. punkts, kā arī 2025. gada 8. aprīlis, Eiropas Prokuratūra (Procesuālo aktu tiesiskuma pārbaude), C-292/23, EU:C:2025:255, 79. punkts).

77 Turklāt tiesību aizsardzības līdzekļiem, kas pastāv attiecīgajā valsts tiesu sistēmā, jāļauj kompetentajai valsts tiesai lūgt Tiesu sniegt prejudiciālu nolēmumu par jebkuru jautājumu, kas attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības tiesību akta spēkā esību saskaņā ar LESD 267. pantā paredzētajiem nosacījumiem. Šajā ziņā jāuzsver, ka ar LESD 267. pantā paredzēto prejudiciālā nolēmuma procedūru, kas ir ar Līgumiem izveidotās tiesu sistēmas stūrakmens, starp Tiesu un dalībvalstu tiesām ir izveidots tiesnešu dialogs, kura mērķis ir nodrošināt Savienības tiesību vienveidīgu interpretāciju, tādējādi ļaujot nodrošināt to saskaņotību, pilnīgu iedarbību un autonomiju, kā arī – galu galā – pašu ar Līgumiem izveidoto tiesību būtību (2014. gada 18. decembra atzinums 2/13 (Savienības pievienošanās ECPAK),

EU:C:2014:2454, 176. punkts, kā arī spriedumi, 2018. gada 6. marts, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, 37. punkts, un 2022. gada 22. februāris, RS (Konstitucionālās tiesas spriedumu iedarbība), C-430/21, EU:C:2022:99, 73. punkts). Šajā ziņā lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu procedūra ir nozīmīga komponente ar Līgumiem izveidotā sistēmā, lai ļautu valsts tiesām nodrošināt to tiesību efektīvu aizsardzību tiesā, kuras privātpersonām izriet no Savienības tiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 23. novembris, IS (Rīkojuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu prettiesiskums), C-564/19, EU:C:2021:949, 76. punkts).

78 Ņemot to vērā, ar Līgumiem izveidotajai tiesību sistēmai principā nav pretrunā tas, ka privātpersonas, uz kurām attiecas šī tiesību sistēma, saistībā ar saimnieciskās darbības veikšanu Savienības teritorijā, strīdus, kuri tos šajā darbībā var skart, nodod šķīrējtiesas mehānismam.

79 Gluži pretēji – atšķirībā no, pirmkārt, nolīgumu starp dalībvalstīm, ar kuriem izveido obligātus šķīrējtiesas mehānismus, kas no to tiesu kompetences izslēdz strīdus, kuri var attiekties uz Savienības tiesību interpretāciju vai piemērošanu, un, otrkārt, *ad hoc* šķīrējtiesas nolīgumu, kas ļauj turpināt celt prasības šķīrējtiesās, kurās vēršas, pamatojoties uz šādiem nolīgumiem, noslēgšanas, kas ir stingri aizliegta (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2018. gada 6. marts, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, 54. un 55. punkts; 2021. gada 2. septembris, Moldovas Republika, C-741/19, EU:C:2021:655, 59. punkts, kā arī 2021. gada 26. oktobris, *PL Holdings*, C-109/20, EU:C:2021:875, 44. un 45. punkts), privātpersonu vēršanās šķīrējtiesā principā ir iespējama.

80 Šajā ziņā, kā izriet no Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras par Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas, kas parakstīta 1950. gada 4. novembrī Romā, 6. panta 1. punktu, atbilstoši kurai ir jāinterpretē Hartas 47. pants (spriedums, 2019. gada 19. decembris, *Deutsche Umwelthilfe*, C-752/18, EU:C:2019:1114, 37. punkts), strīda piespiedu nodošana izskatīšanai šķīrējtiesā jānošķir no strīda brīvprātīgas nodošanas izskatīšanai šķīrējtiesā. Attiecībā uz pēdējo minēto Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir nospriedusi, ka līguma puses var brīvprātīgi atteikties no noteiktām šajā konvencijā garantētajām tiesībām, tostarp tiesībām vērsties valsts tiesās ar noteiktiem strīdiem, kas var rasties šī līguma izpildes dēļ, ja vien šāda atteikšanās ir brīva, likumīga un nepārprotama (ECT spriedums, 2018. gada 2. oktobris, *Mutu* un *Pechstein* pret Šveici, CE:ECHR:2018:1002JUD004057510, 96. punkts).

81 Līdzīgi Tiesa ir norādījusi, ka privātpersona var noslēgt līgumu, kurā skaidri un konkrēti noteikts, ka visi vai daļa no strīdiem, kas ar to saistīti, tiek nodoti izskatīšanai šķīrējtiesai, nevis tiesai, kurai, ja šāda līguma nebūtu, būtu bijusi kompetence lemt par šiem strīdiem atbilstoši piemērojamajām tiesību normām (spriedums, 2023. gada 21. decembris, *International Skating Union*/Komisija (C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 193. punkts).

82 Tomēr no brīža, kad ar šādu līgumu izveidotais vai noteiktais šķīrējtiesas mehānisms jāīsteno visā Savienības teritorijā vai tās daļā strīdos, kas saistīti ar saimnieciskās darbības veikšanu šajā teritorijā, šis mehānisms jāizveido un jāīsteno tā, lai nodrošinātu, pirmkārt, tā saderību ar Savienības tiesu sistēmas struktūras principiem un, otrkārt, efektīvu Savienības sabiedriskās kārtības ievērošanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 21. decembris, *International Skating Union*/Komisija (C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 188. un 189. punkts).

83 Šajā nolūkā jāuzsver, ka neatkarīgi no noteikumiem, kas kompetentajai šķīrējtiesai var būt piemērojami atbilstoši šādam šķīrējtiesas mehānismam, jābūt iespējai šīs šķīrējtiesas pieņemtos nolēmumus pārbaudīt tiesā tādā veidā, kas ļauj nodrošināt efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, uz

ko attiecīgajām privātpersonām ir tiesības saskaņā ar Hartas 47. pantu un ko dalībvalstīm ir pienākums nodrošināt jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības saskaņā ar LES 19. panta 1. punkta otro daļu.

84 Šī prasība nenozīmē, ka Savienībā noteikti jāpastāv vienai vai vairākām tiesām, kurām ir kompetence izvērtēt visus tiesību un faktiskos jautājumus, kuriem ir nozīme, lai atrisinātu strīdus, saistībā ar kuriem šie nolēmumi tikuši pieņemti, kā tam būtu jābūt gadījumā, ja nenotiktu vēršanās šķīrējtiesā saskaņā ar šī sprieduma 75. punktā minēto judikatūru. Proti, ņemot vērā privātpersonām piešķirto iespēju saskaņā ar šī sprieduma 82. punktā atgādinātajiem nosacījumiem vērsties šķīrējtiesā un prasības par šķīrējtiesas procesa efektivitāti, minēto nolēmumu pārbaude tiesā pamatoti var būt ierobežota (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1999. gada 1. jūnijs, *Eco Swiss*, C-126/97, EU:C:1999:269, 35. punkts; 2006. gada 26. oktobris, *Mostaza Claro*, C-168/05, EU:C:2006:675, 34. punkts, un 2023. gada 21. decembris, *International Skating Union* /Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 193. punkts).

85 Tomēr privātpersonām, uz kurām attiecas šādi nolēmumi, katrā ziņā ir jāpaliek iespējai panākt, lai tiesa, kas atbilst visām no LESD 267. panta izrietošajām prasībām, pārbaudītu, vai šādi nolēmumi ir saderīgi ar principiem un normām, kas ir daļa no Savienības sabiedriskās kārtības un kam ir nozīme attiecīgajā strīdā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1999. gada 1. jūnijs, *Eco Swiss*, C-126/97, EU:C:1999:269, 37. punkts, un 2023. gada 21. decembris, *International Skating Union*/Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 193. punkts).

86 Lai šī pārbaude būtu efektīva, tai jābūt piemērotai, lai nodrošinātu šo principu un šo tiesību normu ievērošanu, un tas nozīmē, ka tai jāattiecas uz minēto principu un minēto tiesību normu interpretāciju, uz tiesiskajām sekām, kas tām jāpiedēvē saistībā ar to piemērošanu konkrētā gadījumā, kā arī attiecīgā gadījumā uz šķīrējtiesas konstatēto un izvērtēto faktu juridisko kvalifikāciju, ņemot vērā šos principus un normas.

87 Proti, nevar pieļaut, ka, vēršoties šķīrējtiesā, privātpersonas varētu neievērot Savienības primārās vai atvasinātās tiesību normas vai principus, kuriem ir būtiska nozīme ar Līgumiem izveidotajā tiesību sistēmā vai fundamentāla nozīme Savienībai uzticēto uzdevumu izpildē (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1999. gada 1. jūnijs, *Eco Swiss*, C-126/97, EU:C:1999:269, 36. punkts, un 2006. gada 26. oktobris, *Mostaza Claro*, C-168/05, EU:C:2006:675, 37. punkts). Gluži pretēji – šie principi un šīs tiesību normas, kas ir daļa no Savienības sabiedriskās kārtības, jāievēro privātpersonām, ja vien konkrētajā gadījumā ir izpildīti to attiecīgās piemērošanas nosacījumi. Šajā ziņā šādas sabiedriskās kārtības ievērošana ir būtisks papildinājums principu, noteikumu un savstarpēji atkarīgu tiesisko attiecību strukturētajam tīklam, kas saista Savienību un dalībvalstis, kā arī dalībvalstis savā starpā (saistībā ar pēdējo minēto aspektu skat. spriedumu, 2018. gada 6. marts, *Achmea*, C-284/16, EU:C:2018:158, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

88 Kā izriet no Tiesas judikatūras, principi un tiesību normas, kas ir daļa no Savienības sabiedriskās kārtības, ietver it īpaši LESD 101. un 102. pantu, kuriem ir tieša iedarbība un kuri attiecīgajiem tiesību subjektiem rada tiesības, kas valsts tiesām jāaizsargā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1999. gada 1. jūnijs, *Eco Swiss*, C-126/97, EU:C:1999:269, 36.–39. punkts, kā arī 2023. gada 21. decembris, *International Skating Union*/Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 192. un 193. punkts).

89 Darba ņēmēju pārvietošanās brīvība, pakalpojumu sniegšanas brīvība un kapitāla aprites brīvība, kas garantētas attiecīgi LESD 45., 56. un 63. pantā, arī ir daļa no Savienības sabiedriskās kārtības. Arī šiem trim pantiem, kas ir vienīgie pamatlietā aplūkotie panti, ir tieša iedarbība (attiecībā uz

LESD 45. pantu skat. spriedumu, 2023. gada 21. decembris, *Royal Antwerp Football Club*, C-680/21, EU:C:2023:1010, 136. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra, un attiecībā uz LESD 63. pantu skat. spriedumu, 2022. gada 10. marts, *Grossmania*, C-177/20, EU:C:2022:175, 44. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Tie ir daļa no LESD 26. pantā minētā iekšējā tirgus, kas ietver telpu bez iekšējām robežām, pamatiem.

Par CAS pieņemto nolēmumu pārbaudi tiesā par strīdiem, kas saistīti ar sporta kā saimnieciskas darbības veikšanu Savienības teritorijā

90 Kā izriet no Tiesas judikatūras, šķīrējtiesas mehānismus, kuriem tādas starptautiskās sporta apvienības kā *FIFA* nodod tādu strīdu izšķiršanu, kas var rasties starp tām vai starp nacionālajām apvienībām, kuras ir to biedres, un privātpersonām, kas ietilpst to attiecīgajā kompetencē, neatkarīgi no tā, vai tie ir uzņēmumi vai sportisti, šo sporta apvienību statūtu un prerogatīvu dēļ raksturo tiem piemītošo elementu kopums.

91 Šī iemesla dēļ Tiesa ir norādījusi, ka gadījumā, ja šie strīdi saistīti ar sporta kā saimnieciskās darbības veikšanu Savienības teritorijā, attiecīgo privātpersonu iespējai panākt efektīvu pārbaudi tiesā par to, vai saistībā ar minētajiem strīdiem pieņemtie nolēmumi ir saderīgi ar tiesību normām un principiem, kas ir daļa no Savienības sabiedriskās kārtības, ir īpaša nozīme (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 21. decembris, *International Skating Union*/Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 193. un 195. punkts).

92 Ņemot vērā tādu sporta apvienību kā *FIFA* statūtus un prerogatīvas, jāuzskata, ka šādu šķīrējtiesas mehānismu izmantošanu šādas apvienības ir vienpusēji uzspiedušas šīm privātpersonām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 21. decembris, *International Skating Union*/Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 193., 195. un 225. punkts; ECT spriedums, 2018. gada 2. oktobris, *Mutu* un *Pechstein* pret Šveici, CE:ECHR:2018:1002JUD004057510, 109.–115. punkts). Pat ja no formālā viedokļa šāda veida mehānisma piemērošanai privātpersonai var būt nepieciešams noslēgt ar to līgumu, šī līguma noslēgšana un noteikuma, kas paredz strīdu izšķiršanu šķīrējtiesā, iekļaušana tajā patiesībā ir noteikta iepriekš ar attiecīgās apvienības pieņemtu regulējumu, kas piemērojams tās biedriem un ar šiem biedriem saistītajām personām vai pat citām personu kategorijām.

93 Šāda veida šķīrējtiesas mehānismu obligātais raksturs ir cieši saistīts ar apstākli, ka tie paredzēti piemērošanai strīdiem starp sporta apvienību, kurai ir *sui generis* un īpaši plašas pilnvaras attiecībā uz reglamentēšanu, kontroli un sankcijām, no vienas puses, un vispārēju un nenoteiktu juridisku vai fizisku personu grupu, kura pakļauta šo pilnvaru īstenošanai saistībā ar to profesionālo darbību, no otras puses, kā ģenerāladvokāte pēc būtības norādījusi secinājumu 74. un 75. punktā.

94 Protams, šī uzspiestā strīdu izšķiršana šķīrējtiesā principā var būt pamatota, ņemot vērā starptautisko sporta apvienību juridisko autonomiju un to atbildību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 21. decembris, *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 75. un 142. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra), īstenojot tādus leģitīmus mērķus kā ar sporta disciplīnu saistītu strīdu, kas ietilpst to kompetencē, vienveidīga izskatīšana vai šai disciplīnai piemērojamo noteikumu konsekventa interpretācija un piemērošana.

95 Tomēr Tiesa vairākkārt ir atgādinājusi, ka šī juridiskā autonomija nevar attaisnot to, ka ar šādu apvienību pilnvaru īstenošanu tiek ierobežota privātpersonu iespēja atsaukties uz Savienības tiesībās tām piešķirtajām tiesībām un brīvībām, kas ir daļa no Savienības sabiedriskās kārtības

(šajā nozīmē skat. spriedumus, 2023. gada 21. decembris, *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 75. punkts, un 2023. gada 21. decembris, *International Skating Union* /Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 196. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Proti, pati šī prasība nozīmē, ka šo tiesību un šo brīvību ievērošanu var efektīvi pārbaudīt tiesā – vēl jo vairāk tad, ja vēršanās šķīrējtiesā attiecīgajām privātpersonām ir uzspiesta (pēc analoģijas skat. spriedumus, 1999. gada 1. jūnijs, *Eco Swiss*, C-126/97, EU:C:1999:269, 36.–39. punkts, kā arī 2023. gada 21. decembris, *International Skating Union*/Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 192. un 193. punkts).

96 Šajā gadījumā, kā izriet no iesniedzējtiesas sniegtajām norādēm un Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem, jāuzskata, ka *CAS* nolēmums tika pieņemts, piemērojot šķīrējtiesas mehānismu, kurš attiecīgajām privātpersonām praktiski tika vienpusēji uzspiests.

97 Proti, kā noteikts *FIFA* statūtu 47. panta 3. punktā un 50. panta 1. punktā, jebkura prasība par *FIFA* Apelācijas komitejas lēmumu un, plašākā nozīmē, par *FIFA* un tās struktūru pēdējā instancē pieņemtu lēmumu jāceļ *CAS*. Saskaņā ar šo statūtu 50. panta 4. punktu šai prasībai nav apturošas iedarbības, pat ja šādu iedarbību tai var piešķirt *CAS*. Turklāt minēto statūtu 11., 14. un 15. pantā, kā arī 51. pantā noteikts, ka nacionālajām futbola apvienībām, kas ir *FIFA* biedres, pirmkārt, jāpakļaujas *CAS* kompetencei un lēmumiem un, otrkārt, saviem biedriem vai citiem ar to saistītajiem subjektiem, piemēram, līgām, klubiem un spēlētājiem, attiecīgā gadījumā jāliek pakļauties šai kompetencei un šiem lēmumiem vai valsts mērogā izveidoto šķīrējtiesu kompetencei un nolēmumiem. Visbeidzot – saskaņā ar šo pašu statūtu 51. pantu jebkura pārsūdzība vai pieteikums par pagaidu pasākumu noteikšanu vispārējās jurisdikcijas tiesā ir aizliegti, ja vien tas nav īpaši paredzēts *FIFA* reglamentos. Ievērojot šo atrunu, attiecīgajai *CAS* un valsts mērogā izveidoto šķīrējtiesu kompetencei tādējādi ir ne tikai vispārējs un obligāts, bet arī ekskluzīvs raksturs attiecībā uz visām šajās tiesību normās paredzētajām personu kategorijām.

98 Līdz ar to jāprecizē prasības, kurām jāatbilst saskaņā ar šādu mehānismu pieņemto nolēmumu pārbaudei tiesā, lai kompetentajām valsts tiesām ļautu garantēt privātpersonām efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, uz ko tām ir tiesības saskaņā ar Hartas 47. pantu un kas dalībvalstīm jānodrošina jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības saskaņā ar LES 19. panta 1. punkta otro daļu.

99 Pirmām kārtām, kā norādīts šī sprieduma 76. punktā, LES 19. panta 1. punkta otrā daļa ne obligāti nozīmē, ka Savienības teritorijā ir jāpastāv tiešam tiesību aizsardzības līdzeklim, kura mērķis ir ļaut attiecīgajām privātpersonām apstrīdēt šādus nolēmumus, piemēram, ceļot prasību atcelt tiesību aktu, iebildumus vai pārsūdzību, un tādējādi panākt, lai kompetentā tiesa varētu efektīvi pārbaudīt šos nolēmumus tiesā. Tomēr attiecīgajai sporta apvienībai ir iespējams izveidot šķīrējtiesas mehānismu, uz kuru, ņemot vērā tās mītnesvietu, attiecas šāds tiešs tiesību aizsardzības līdzeklis Savienībā.

100 Savukārt visos gadījumos, kad nolēmums ir pieņemts par strīdu, kas saistīts ar sporta kā saimnieciskas darbības veikšanu Savienības teritorijā, un kad nav paredzēts tiešs tiesību aizsardzības līdzeklis pret šo nolēmumu dalībvalsts tiesā, jāpastāv, kā atgādināts šī sprieduma 76. punktā, iespējai attiecīgajām privātpersonām pakārtoti panākt, ka jebkura dalībvalsts tiesa, kurai jebkādā veidā var nākties izskatīt šādu nolēmumu pēc šo personu pieteikuma vai pēc savas ierosmes, veiktu efektīvu pārbaudi tiesā par to, vai minētais nolēmums ir saderīgs ar principiem un tiesību normām, kas ir daļa no Savienības sabiedriskās kārtības, kā izriet no šī sprieduma 85. un 95. punkta. Ja šāda pakārtota pārbaude netiktu veikta vai ja tā nebūtu efektīva, ņemot vērā

šī sprieduma 92. un 93. punktā norādītos elementus, nepastāvētu tāds tiesību aizsardzības līdzeklis, kas attiecīgajām privātpersonām ļautu nodrošināt tādu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kas izraisītu to, ka šāda tiesību aizsardzības līdzekļa ieviešana būtu saistoša attiecīgajai dalībvalstij.

101 Otrām kārtām, dalībvalstu tiesām – kurām jāveic šāda pārbaude, gadījumā, ja šāds nolēmums, kā tas ir šajā lietā, prasa tādu principu vai tiesību normu interpretāciju vai piemērošanu, kas ir daļa no Savienības sabiedriskās kārtības un ar ko privātpersonām tiek piešķirtas tiesības vai brīvības, – jābūt iespējai pārbaudīt šo principu vai šo tiesību normu interpretāciju, ar šo interpretāciju saistītās tiesiskās sekas attiecībā uz to piemērošanu konkrētajā lietā un juridisko kvalifikāciju, kas, ņemot vērā minēto interpretāciju, ir sniegta faktiem, kurus ir konstatējusi un novērtējusi šķīrējtiesa, kā izriet no šī sprieduma 86. un 95. punkta.

102 Trešām kārtām, šīs tiesas attiecīgā gadījumā nevar tikai konstatēt, ka šāds nolēmums pilnībā vai daļēji nav saderīgs ar principiem vai tiesību normām, kas ir daļa no Savienības sabiedriskās kārtības.

103 Gluži pretēji – minētajām tiesām atbilstoši to attiecīgajai kompetencei un saskaņā ar piemērojamajām valsts tiesību normām arī jāspēj noteikt jebkādas tiesiskās sekas, kas rodas šādas nesaderības konstatēšanas gadījumā. Pretējā gadījumā veiktā pārbaude tiesā faktiski nebūtu efektīva, jo tā ļautu turpināties šai nesaderībai.

104 It īpaši gadījumā, kad runa ir par konkurences noteikumu pārkāpumu, attiecīgajām privātpersonām jābūt iespējai lūgt šīm pašām tiesām ne tikai konstatēt šo pārkāpumu un piespriest atlīdzināt kaitējumu, ko tas tām radījis, bet arī likt izbeigt rīcību, kura veido minēto pārkāpumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 21. decembris, *International Skating Union* /Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 200. un 201. punkts). Tas pats attiecas uz aprites brīvībām, ciktāl šīs brīvības jāievēro sporta apvienībām, kad tās pieņem vai piemēro noteikumus, kuri tās ietekmē tieši (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 21. decembris, *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, 85. un 86. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

105 Visbeidzot, ceturtām kārtām, no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka ikvienai valsts tiesai, kas izskata ar Savienības tiesībām reglamentētu strīdu, jābūt pilnvarām noteikt pagaidu pasākumus, kas ļauj nodrošināt pilnīgu efektivitāti nolēmumam, kurš tiks pieņemts pēc būtības, tostarp gadījumā, ja šī tiesa iesniedz Tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu un aptur tiesvedību, gaidot tās atbildi. Turklāt šādai tiesai nav jāpiemēro valsts tiesību normas, kas nepieļauj šīs pilnvaras (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1990. gada 19. jūnijs, *Factortame* u.c., C-213/89, EU:C:1990:257, 21.–23. punkts; Tiesas priekšsēdētāja rīkojums, 2021. gada 25. februāris, *Sea Watch*, C-14/21 un C-15/21, EU:C:2021:149, 32. punkts).

106 No tā izriet, pirmkārt, ka attiecīgajām privātpersonām jābūt iespējai lūgt jebkurai valsts tiesai – kurā likumīgi uzdots jautājums, vai šķīrējtiesas nolēmums ir saderīgs ar principiem un tiesību normām, kas ir daļa no Savienības sabiedriskās kārtības, – noteikt tām pagaidu pasākumus, gaidot nolēmumu pēc būtības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 21. decembris, *International Skating Union*/Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, 201. punkts). Vispārīgāk runājot, jābūt iespējai šādus pagaidu pasākumus lūgt jebkurai valsts tiesai, kuras kompetencē ir lemt par tādu prasību par spēkā neesības atzīšanu, rīkojuma izdošanu un kaitējuma atlīdzināšanu kā pamatlietas pamatā, vai – jebkurā citā valsts tiesvedībā – par to, vai starptautiskas vai valsts sporta apvienības vai šķīrējtiesas, kuras kompetenci šāda apvienība praktiski vienpusēji uzspiedusi

privātpersonām, akts, pasākums vai rīcība ir saderīga ar šiem principiem un šīm tiesību normām, un nav jāgaida, kamēr par šo jautājumu tiks pieņemts nolēmums pēc būtības. Šādas iespējas neesības gadījumā šāda lēmuma pilnīga efektivitāte nevarētu tikt garantēta.

107 Otrkārt, jebkurai valsts tiesai, kuras kompetencē ir lemt par šādu jautājumu, jāatstāj bez piemērošanas jebkādi dalībvalsts vai, vēl jo vairāk, sporta apvienības noteikumi, ar kuriem attiecīgajām privātpersonām ir aizliegts tai lūgt noteikt šādus pagaidu pasākumus vai kuri citādi tai liedz šīm personām noteikt šādus pasākumus.

108 Šajā gadījumā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka *CAS* nolēmums attiecas uz strīdu par disciplinārsodiem, kurus *FIFA* uzlikusi atbilstoši līgumiem, kas noslēgti starp Beļģijā reģistrētu futbola klubu un Maltā reģistrētu uzņēmumu, kura saimnieciskā darbība ir finansiālas palīdzības sniegšana futbola klubiem Eiropā. Šis nolēmums tika pieņemts saskaņā ar šķīrējtiesas mehānismu, kas izveidots ar *FIFA* pieņemtajiem noteikumiem, kuri paredz, ka trešās valsts tiesā var celt prasību par šāda nolēmuma atcelšanu. Tātad runa ir par nolēmumu, attiecībā uz kuru konkrētajām privātpersonām, nepastāvot tiešam tiesību aizsardzības līdzeklim dalībvalsts tiesā, jābūt iespējai pakārtoti panākt, ka jebkura dalībvalsts tiesa – kas var izskatīt prasību par šādu nolēmumu un kam vajadzības gadījumā palīdz Tiesa, pamatojoties uz LESD 267. pantu, – efektīvi pārbauda to principu un tiesību normu ievērošanu, kas ir daļa no Savienības sabiedriskās kārtības.

109 Turklāt, kā izriet no lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ietvertajiem apgalvojumiem, valsts tiesību normas un noteikumi, kas ir iesniedzējtiesas jautājumu priekšmets, galīgajiem šķīrējtiesas nolēmumiem vispārīgā un nenoteiktā veidā visā attiecīgās dalībvalsts teritorijā piešķir *res judicata* spēku pušu attiecībās un pierādījuma spēku attiecībā uz trešām personām. Tie kā tādi tika piemēroti *CAS* nolēmumam spriedumā, par kuru ir iesniegta kasācijas sūdzība iesniedzējtiesā.

110 Tādējādi šīs piemērošanas dēļ, pirmkārt, šādam šķīrējtiesas nolēmumam tiek piešķirts *res judicata* spēks attiecībās starp tā strīda pusēm, kurā šis šķīrējtiesas nolēmums pieņemts.

111 Minētā piemērošana liedz pusei – kurai vēlāk cita puse uzspiedusi attiecīgo šķīrējtiesas nolēmumu strīdā, kas nodots attiecīgās dalībvalsts tiesā, – iespēju panākt, lai šī tiesa pēc šīs puses lūguma vai pēc savas ierosmes efektīvi pārbaudītu, vai šis šķīrējtiesas nolēmums ir saderīgs ar principiem un tiesību normām, kas ir daļa no Savienības sabiedriskās kārtības.

112 Otrkārt, šīs piemērošanas sekas ir tādas, ka šādam šķīrējtiesas nolēmumam tiek piešķirts pierādījuma spēks attiecībās starp strīda, kurā šis šķīrējtiesas nolēmums ir pieņemts, pusēm un trešām personām šajā strīdā.

113 Protams, kā norādījusi gan iesniedzējtiesa lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, gan ģenerāladvokāte secinājumu 134. punktā, strīdā, kas tiek izskatīts attiecīgās dalībvalsts tiesā, šis pierādījuma spēks ir prezumpcija, ko var atspēkot puse, kurai attiecīgo šķīrējtiesas nolēmumu vēlāk ir uzspiedusi trešā persona minētajā strīdā.

114 Tomēr no šī nolēmuma arī izriet, ka šāda pierādījuma spēka piešķiršana attiecīgajam šķīrējtiesas nolēmumam ir vienas no sekām, kas valsts tiesībās piešķirtas *res judicata* spēkam, lai šo šķīrējtiesas nolēmumu padarītu saistošu trešām personām. Tātad šis pierādījuma spēks minētajam šķīrējtiesas nolēmumam ir piešķirts tāpat kā *res judicata* spēks, no kura tas izriet un ar kuru tas ir tieši un nesaraujami saistīts, nepastāvot jebkādai dalībvalsts tiesas pārbaudei par tā saderību ar Savienības sabiedrisko kārtību.

115 Prasība pārbaudīt Savienības sabiedriskās kārtības ievērošanu ir obligāta, lai ļautu attiecīgajam tiesību subjektam īstenot tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un izmantot efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kuru attiecībā uz tiesību subjektu [tiesai] jānodrošina attiecīgā gadījumā pēc savas ierosmes saskaņā ar Hartas 47. pantu un LES 19. panta 1. punkta otro daļu, neatkarīgi no tā, kas ir tā persona, kura savu tiesību aizstāvībai vēlas atsaukties uz tādu šķīrējtiesas nolēmumu kā pamatlietā aplūkotais.

116 Turklāt jānorāda, ka Konvencija par ārvalstu šķīrējtiesu nolēmumu atzīšanu un izpildīšanu, kas parakstīta 1958. gada 10. jūnijā Ņujorkā (*Recueil des traités des Nations unies*, 330. sēj., 3. lpp.) un kas nav saistoša Savienībai, bet visas dalībvalstis un arī Šveices Konfederācija ir tās līgumslēdzējas puses, paredz arī šķīrējtiesas nolēmumu pārskatīšanu tiesā attiecībā uz atbilstību sabiedriskajai kārtībai.

117 Proti, kā būtībā atgādinājušas tostarp Beļģijas, Francijas, Lietuvas un Nīderlandes valdības, kā arī Komisija, no šīs konvencijas izriet: lai gan ikvienai valstij, kas ir šīs konvencijas dalībniece, jāatzīst ārvalstu šķīrējtiesas nolēmumu – kuri pieņemti, piemērojot līgumu, ar ko fiziskas vai juridiskas personas ir apņēmušās nodot šķīrējtiesai visus vai daļu no strīdiem, kuri starp tām var rasties saistībā ar noteiktām tiesiskām attiecībām, – esība un saistošais spēks, šis pienākums iet roku rokā ar šādas valsts pienākumu nodrošināt attiecīgajām personām iespēju panākt, lai kompetentās valsts tiesas pēc šo personu lūguma vai pēc savas ierosmes pārbaudītu šo nolēmumu atbilstību tās sabiedriskajai kārtībai. Runājot par dalībvalstīm, pēdējais minētais pienākums pats par sevi ir cieši saistīts ar pienākumu nodrošināt šīm personām iespēju panākt minēto nolēmumu atbilstības Savienības sabiedriskajai kārtībai pārbaudi (šajā ziņā skat. spriedumu, 1999. gada 1. jūnijs, *Eco Swiss*, C-126/97, EU:C:1999:269, 37. punkts).

118 Visbeidzot jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Hartas 47. pants ir pietiekams pats par sevi un tas nav jāprecizē ar Savienības vai valsts tiesību normām, lai privātpersonām radītu tiesības, uz kurām pašām par sevi var atsaukties (spriedumi, 2018. gada 17. aprīlis, *Egenberger*, C-414/16, EU:C:2018:257, 78. punkts; 2019. gada 29. jūlijs, *Torubarov*, C-556/17, EU:C:2019:626 56. punkts, un 2025. gada 28. janvāris, *ASG 2*, C-253/23, EU:C:2025:40, 89. punkts).

119 No Tiesas pastāvīgās judikatūras arī izriet – tā kā, pirmkārt, LES 19. panta 1. punkta otrā daļa ir izteikta skaidri un precīzi, un otrkārt, tajā nav neparedzēti nosacījumi, tai ir tieša iedarbība (spriedumi, 2021. gada 18. maijs, *Asociaľia "Forumul Judecătorilor din România"* u.c., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 un C-397/19, EU:C:2021:393, 250. punkts; 2022. gada 22. februāris, RS (Konstitucionālās tiesas spriedumu iedarbība), C-430/21, EU:C:2022:99, 58. punkts, kā arī 2025. gada 6. marts, D. K. (Tiesneša atsaukšana), C-647/21 un C-648/21, EU:C:2025:143, 90. punkts).

120 No tā izriet, ka tad, ja konkrētajā strīdā piemērojamās valsts tiesību normas, iespējams, ir šķērslis LES 19. panta 1. punkta otrās daļas pilnīgai efektivitātei, kompetentajai valsts tiesai, ja tā nevar veikt šo valsts tiesību normu atbilstīgu interpretāciju, tās pēc savas ierosmes jāatstāj nepiemērotas. Pilnvaras pašā Savienības tiesību piemērošanas brīdī darīt visu nepieciešamo, lai nepiemērotu valsts tiesību normas vai praksi, kas, iespējams, rada šķērsli šo tiesību normu, kuras ir tieši piemērojamas, pilnīgai efektivitātei, ir Savienības tiesas pilnvaru neatņemama sastāvdaļa, kas jāīsteno valsts tiesai, kurai atbilstoši savai kompetencei jāpiemēro Savienības tiesību normas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 22. februāris, RS (Konstitucionālās tiesas spriedumu iedarbība), C-430/21, EU:C:2022:99, 59. un 62. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

121 Šis pienākums tātad it īpaši jāievēro gadījumā, ja piemērojamās valsts tiesību normas liedz kompetentajai valsts tiesai pakārtoti un efektīvi pārbaudīt, vai šķīrējtiesas nolēmums, ko *CAS* pieņēmusi strīdā, kurš saistīts ar sporta kā saimnieciskas darbības veikšanu Savienības teritorijā, ir saderīgs ar principiem un tiesību normām, kas ir daļa no Savienības sabiedriskās kārtības.

122 Līdz ar to minētais pienākums it īpaši jāievēro, ja pastāv valsts tiesību normas un noteikumi, kas šādam šķīrējtiesas nolēmumam piešķir *res judicata* spēku attiecībās starp pusēm un pierādījuma spēku attiecībās starp pusēm un trešām personām, un par šo šķīrējtiesas nolēmumu iepriekš nav tikusi veikta pārbaude, kas ļautu attiecīgās dalībvalsts tiesai efektīvi pārbaudīt, vai tas ir saderīgs ar principiem un tiesību normām, kas ir daļa no Savienības sabiedriskās kārtības. Šajā ziņā jāuzsver, ka tieši *res judicata* spēka un līdz ar to pierādījuma spēka piešķiršana minētajam šķīrējtiesas nolēmumam šādā kontekstā notiek, pārkāpjot LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā un Hartas 47. pantā paredzēto prasību par efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.

123 Proti, šāda situācija būtiski atšķiras no tās, kas izklāstīta šī sprieduma 55. punktā minētajā Tiesas judikatūrā, kurā *res judicata* spēka piešķiršana tiesas nolēmumam vai šķīrējtiesas nolēmumam, par kuru ir bijusi iespēja veikt efektīvu pārbaudi tiesā saskaņā ar šīm tiesību normām, tiek apstrīdēta, pamatojoties uz to, ka tā liedz konstatēt un piespiest sodu par citas Savienības tiesību normas vai principa pārkāpumu un ka tādējādi ar to netiek ievērots ierobežojums, kas ar Savienības tiesību efektivitātes principu ir noteikts *res judicata* spēkam kā dalībvalstu procesuālās autonomijas principa izpausmei.

124 Konkrētajā lietā no tā izriet, ka valsts tiesību normas un noteikumi, attiecībā uz kuriem ir formulēti iesniedzējtiesas jautājumi, nebūtu jāpiemēro, ja vien šīs tiesību normas un šie noteikumi, attiecīgā gadījumā kopā ar citām valsts tiesību normām, varētu tikt interpretēti tādējādi, ka tie nav piemērojami tāda šķīrējtiesas nolēmuma kā pamatlietā aplūkotais gadījumā, bet tas jānoskaidro vienīgi iesniedzējtiesai.

125 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem jāatbild, ka LES 19. panta 1. punkta otrā daļa kopsakarā ar LESD 267. pantu un Hartas 47. pantu jāinterpretē tādējādi, ka tā liedz, ka:

– *CAS* nolēmumam dalībvalsts teritorijā tiek piešķirts *res judicata* spēks attiecībās starp pusēm strīdā, saistībā ar kuru šis nolēmums ir pieņemts, ja šis strīds ir saistīts ar sportu kā saimnieciskās darbības veikšanu Savienības teritorijā un ja minētā nolēmuma saderību ar principiem un tiesību normām, kas ir daļa no Savienības sabiedriskās kārtības, iepriekš nav efektīvi pārbaudījusi šīs dalībvalsts tiesa, kurai ir tiesības vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu;

– šādam nolēmumam šīs pašas dalībvalsts teritorijā attiecībās starp minētā strīda pusēm un trešām personām *res judicata* spēka dēļ tiek piešķirts pierādījuma spēks.

Par tiesāšanās izdevumiem

126 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

LES 19. panta 1. punkta otrā daļa kopsakarā ar LESD 267. pantu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu jāinterpretē tādējādi, ka tā liedz, ka:

– **Sporta šķīrējtiesas (*CAS*) nolēmumam dalībvalsts teritorijā tiek piešķirts *res judicata* spēks attiecībās starp pusēm strīdā, saistībā ar kuru šis nolēmums ir pieņemts, ja šis strīds ir saistīts ar sportu kā saimnieciskas darbības veikšanu Eiropas Savienības teritorijā un ja minētā nolēmuma saderību ar principiem un tiesību normām, kas ir daļa no Savienības sabiedriskās kārtības, iepriekš nav efektīvi pārbaudījusi šīs dalībvalsts tiesa, kurai ir tiesības vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu;**

– **šādam nolēmumam šīs pašas dalībvalsts teritorijā attiecībās starp minētā strīda pusēm un trešām personām *res judicata* spēka dēļ tiek piešķirts pierādījuma spēks.**

[Paraksti]